

פרשת תזריע

ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו ועמוק אין מראה מן העור (יג, ד)

וברש"י, לא ידעתי פירושו, וביאר בשפת"ח דרש"י נתקשה, דכיון דבהרת לבנה היא, א"כ היה לה להיראות עמוקה מן העור, שהרי כל מראה לבן עמוק הוא מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל, ועי' ברמב"ן מה שיישב את שיטת רש"י, אולם איהו גופיה ביאר באופן אחר, עיין בדבריו.

ובדעת זקנים על אתר ביאר בשם רבי יעקב הלוי, דקרא איירי בגרמני שעורו בהיר, ולגביו בהרת לבנה היא ככהה, (כמבואר בריש פרק ב' דנגעים 'בהרת עזה נראית בגרמני כהה'), ועל כן כלפי צבע עורו אין מראה הבהרת עמוק מן העור, ברם עיין בדעת זקנים שם שהקשה על פירוש זה, דהנה סתם בהרת היא כשלג (כמבואר בריש מסכתא נגעים), וא"כ לא יתכן שיש אדם שמראהו לבן משלג (או לכה"פ כמו שלג) אף אם גרמני הוא, עיי"ש.

והנה ביישוב דברי רבינו יעקב נראה, דזה ברור דהוא פירש דבהרת דקרא אינה הלבנה כשלג, אלא בבהרת הלבנה כסיד, וכמבואר בתרגום יונתן על אתר 'ואם בהקא חיורתא כסידא הוא במשך ביסריה, ועמיק לית חיזויה כתלגא', והנה אף שסתם בהרת היא כשלג, בכ"ז שם בהרת כולל הוא את כל ארבע המראות, כמש"כ הרמב"ם (בפ"א מהל' טומ"צ ה"ט).

אשר לפ"ז נראה לבאר את דברי רבינו יעקב, וזאת בהקדם דברי הרמב"ם בפ"י המשניות דנגעים (פ"ב מ"א), שכתב בזה"ל 'גרמני, שם חוזק הלבן, ומיחס על העצם אשר שמו גרמא', וביאור דבריו דגרמני צבעו כצבע עצם שהיא לבנה, והנה לבנונית העצם היא כסיד, דהא במסכת מעשר שני (פ"ה מ"א) איתא, שהיו מציינים את הקברות בסיד וביארה הגמ' בב"ק (סט, א) בטעמא דמילתא, דהוא משום 'סימנא דחיוור כעצמות', הא קמן דצבע העצם הוא כסיד ממש, אם לא נימא דהוא רק משל בעלמא, ואשר א"כ עלו דברי רבינו יעקב שפיר, דבגרמני שעורו לבן כסיד, מראה בהרת כסיד אינה עמוקה מן העור ופשוט.

ומה שרש"י נטה מפירוש זה נראה לבאר בכמה אנפי, חדא משום דסתם בהרת היא הלבנה כשלג, וא"כ הדרא קושית הדעת זקנים דלא מצאנו אף אדם אפי' הלבן ביותר שלבן יותר משלג, ועוד דדוחק להעמיד קרא דידן רק בגרמני, וכן י"ל עוד דרש"י נטה מפירוש זה משום דלביאור התרגום יונתן יוצא, דבכהאי גוונא דאיכא בגרמני מראה כסיד הכהן מסגירו, ואילו בריש פ"ב דנגעים איכא פלוגתת תנאים בדבר די ש מטהרים את הגרמני בכה"ג, עיי"ש, ואף דיב"ע תנא הוא ויכול הוא לסבור כדעת המסגירים, מ"מ בדעת רש"י י"ל שלא רצה לפרש כן משום הנך תנאים דמטהרים.

מקור: יחלק שלל